

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku J. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 stycznia 2022 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 lipca 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. adw. B. S. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, przy czym kwotę tę należy podwyższyć o kwotę podatku wyliczoną według stawki na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 15 lipca 2020 r. oddalił apelację J. S. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 6 września 2019 r., który oddalił jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z 30 października 2018 r., odmawiającej mu prawa do renty od 1 października 2018 r. wobec niestwierdzenia dalszej niezdolności do pracy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na okoliczności uzasadniające wniosek.

Z opinii powołanych przez Sąd biegłych lekarzy różnych specjalizacji wynika, że wnioskodawca cierpi na schorzenia: nawracającą kamicę moczowodu i nerkową jednej nerki prawnej oraz częściową dysfunkcję tej nerki, zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo - krzyżowego związany ze zmianami zwyrodnieniowo - dyskopatycznymi, pęknięcie i uszkodzenie łąkotek kolana prawego i lewego, zmiany zwyrodnieniowe bioder prawego i lewego, hipercholesterolemię, cukrzycę typu II, zanik tarczycy, nadciśnienie tętnicze. Wymienione schorzenia powodują, że wnioskodawca nie jest w stanie podjąć pracy. Natomiast Sąd zakwalifikował wnioskodawcę jako osobę zdolną do pracy, mimo, że schorzenia na które cierpi wymagają stałego leczenia, rehabilitacji, a także zabiegów operacyjnych. Stanowisko Sądu narusza w rażący sposób zarówno przepisy postępowania, jak i przepisy prawa materialnego, co zostało wykazane w uzasadnieniu zarzutów skargi kasacyjnej. Zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy zawodowej jak i w codziennym funkcjonowaniu należy uwzględnić: 1. stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, 2. możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy. Podkreślenia wymaga, że przepisy w/w ustawy nie przewidują zakwalifikowania stanu zdrowia osoby ubiegającej się o rentę jako zdolnej po przeprowadzeniu rehabilitacji. Osoba, której jest badany stan zdrowia celem orzeczenia o zdolności do wykonywania pracy, może być zakwalifikowana jedynie jako zdolna do pracy, bądź też, gdy zachodzi konieczność podjęcia lub kontynuowania leczenia, jako niezdolna do pracy. Wobec tego, skoro w toku postępowania orzeczono, że stan zdrowia wnioskodawcy jako odwołującego się wymaga leczenia oraz stosowania zabiegów rehabilitacyjnych, jego stan zdrowia powinien być zakwalifikowany jako częściowo niezdolny do pracy.

Ponieważ zapadło inne orzeczenie, jest ono sprzeczne z prawem.

Nie bez znaczenia jest, że Sąd w dużej części oddalił wnioski dowodowe wnioskodawcy dotyczący braku rzetelności i logiczności opinii biegłych. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego prezentowanym w orzecznictwie pominięcie zaofiarowanych przez stronę środków dowodowych jest niedopuszczalne, jeżeli dotychczasowa ocena dowodów prowadzi do wniosków niekorzystnych dla strony powołującej te dowody. Jest to bowiem pozbawienie jednej ze stron możliwości udowodnienia twierdzeń - przemawiających na jej korzyść. A przecież, zgodnie z art. 217 § 2 k.p.c., Sąd pominie wnioski dowodowe, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. W sytuacji istniejącej w niniejszej sprawie, postępowanie Sądu ograniczyło prawa strony i pozbawiło możliwości zgłaszania zarzutów, w tym przypadków, dotyczących opinii biegłych, które Sąd przyjął jako dostatecznie wyjaśniające okoliczności sprawy.

Nadto, istotne jest również, że Sąd rozpoznał sprawę i wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym naruszając zasady określone w Konstytucji oraz w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka. Zdaniem skarżącego Sąd Okręgowy pozbawił wnioskodawcę możliwości obrony swoich praw.

W świetle przedstawionych wyżej kwestii zasadny jest wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Treść wniosku uprawnia stwierdzenie, że skarżący ma na uwadze podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jest to jedyna podstawa przedsądu, która ma na uwadze indywidualny interes skarżącego w przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. mają uniwersalny charakter, inne funkcje i inne przedmioty zainteresowania. Skarżący nie zarzuca nieważności postępowania, czyli podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Skarżący nie wykazuje we wniosku, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona – art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Błędnie przyjmuje, że zarzuty podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) składają się na podstawę przedsądu. Zarzuty podstaw kasacyjnych stanowią odrębną część skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania. Oznacza to, że nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Odnosi się to również do podstawy przesądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. O ile zasadne podstawy kasacyjne mogą prowadzić do uwzględnienia skargi, to na etapie przedsądu znaczenie ma dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Skarżący we wniosku powinien odrębnie od podstaw kasacyjnych wskazać i wykazać naruszenie przepisów, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Skarżący tego nie czyni.

Błędne jest założenie wniosku wyrażone w zdaniach - Osoba, której jest badany stan zdrowia celem orzeczenia o zdolności do wykonywania pracy, może być zakwalifikowana jedynie jako zdolna do pracy, bądź też, gdy zachodzi konieczność podjęcia lub kontynuowania leczenia, jako niezdolna do pracy. Wobec tego, skoro w toku postępowania orzeczono, że stan zdrowia wnioskodawcy jako odwołującego się wymaga leczenia oraz stosowania zabiegów rehabilitacyjnych, jego stan zdrowia powinien być zakwalifikowany jako częściowo niezdolny do pracy.

W ubezpieczeniu rentowym nie ma już III grupy inwalidów, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Oznacza to, że nie jest częściowo niezdolną do pracy osoba, która w stopniu mniejszym niż znaczny utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Nie każdy gorszy stan zdrowia jest zatem równoznaczny z niezdolnością do pracy. Znaczenie ma prawne rozumienie niezdolności do pracy. Niezdolność do pracy to sytuacja faktyczna i ocena prawa, o której ostatecznie decyduje sąd.

Skargę kasacyjną wnosi się od wyroku sądu drugiej a nie od wyroku sądu pierwszej instancji (art. 398¹ ust. 1 k.p.c.). Ma to znaczenie, gdyż zarzut oddalenia wniosków dowodowych wnioskodawcy jest zbyt ogólny. W chwili orzekania przez Sąd Apelacyjny nie obowiązywał już art. 217 k.p.c., stąd Sąd nie mógł naruszyć tego przepisu. Skarżący nie zarzuca naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. (również w podstawie kasacyjnej). We wniosku nie wskazuje konkretnego zarzutu apelacji, który nie zostałby rozpoznany i miało to wpływ na wynik sprawy.

Tak samo ogóle są zarzuty wniosku dotyczące pozbawienia możliwości zgłaszania zarzutów czy rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym oraz naruszenia zasad określonych w Konstytucji oraz w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka.

Mankament tych zarzutów wynika z niepowołania konkretnych przepisów.

Skoro punktem odniesienia dla zarzutów podstaw kasacyjnych są konkretne przepisy prawa materialnego i procesowego (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to wymaganie to jest tym bardziej aktualne w odniesieniu do zarzutów szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Znaczenie ma bowiem dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Skarżący we wniosku powinien więc samodzielnie (odrębnie od zarzutów podstaw kasacyjnych) wskazać i wykazać naruszanie konkretnych przepisów prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Brak jest tego we wniosku.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 4 ust. 3, § 15 ust. 2, § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.